

veliko stalnih naročnikov, od gospodarskih organizacij do društev, ki so začela naročati koledar od PZS še v njegovih najboljših letih in so ostala zvesta do danes. Bo še dolgo tako? V poplavi novih, boljših koledarjev, tudi s planinsko tematiko, verjetno ne. PZS pa si kot osrednja (če hočete moderno — državna) planinska organizacija takih spodrslijavev, kot je ta koledar, ne bi smela več privoščiti. Naj bo tudi koledar na državni ravni, če je tak njegov založnik!

Pa še to: vzorcev dobrih planinskih koledarjev ne manjka. V mojem arhivu izstopa koledar »Slovenske gore 86« s fotografijami **Petra Janežiča** (izdalo PD Lj. Matica) — dobra stara klasika. Vrhunski, moderno oblikovan koledar za leto 1995 pa je, na primer, koledar **Bogdana Kladnika** s fotografijami različnih dejavnosti v naravi, ne le gorništva.

Peter Pehani

Triglavski kralj

Planinska literatura je med slovenskim narodom, za katerega pravimo, da je zapisan svojim goram in planinam z vsem srcem, zelo priljubljena. Številne so knjige, posvečene goram. Samo v jubilejnem letu 1993 je izšlo v Sloveniji vsaj 63 publikacij s tako vsebino. Zato ni nenaavadno, da se te literature bolj ali manj sistematično lotevajo poleg Planinske založbe PZS tudi druge založbe.

V letošnjem letu je založba Družina izdala zbornik člankov **Ivana Sivca** v knjigi pod skupnim naslovom Triglavski kralj: črtice iz življenja **Jakoba Aljaža**. Avtorje zbiral podatke pri pisanju teh tekstov prav tam, kjer je naš zaslужni župnik in planinec živel in deloval. Za pomoč se v knjigi zahvaljuje vsem Dovžanom in Mojstrančanom, posebno pa še prijatelju **Sreču Mežnarju**.

Avtor, ki se je rodil v Mostah pri Komendi, je tudi ta tekst, kot ocenjujemo že po njegovi bibliografiji, od katere je dve tretjini del izšlo v Kmečki knjižni zbirki, napisal za najširši krog bralcev. Verno biografijo ali znanstveno razpravo pa bodo lahko napisali le tisti poznavalci Aljaževega življenja in dela, ki so ga poznali iz prve roke.

Za predstavitev vsebine naj navedemo samo nekatera poglavja črtic: Moje rojstvo, Pastirska dogodivščina, Gospod naj bo, Vihar na Begunjsčici, Čez Luknjo v Trento, Triglav, moj dom, Stolp na vrhu Triglava, Mlakarju rešil življenje, Triglavska kapela, Tominškova slovenska pot, Plaz odnesel dom, Kar sem rekel, sem rekel, Poslavljanje itd. V knjigi je še veliko barvnih fotografij, ki ponazarjajo vsebino knjige. Prispeval jih je današnji triglavski župnik **France Urbanič**, kateremu je knjiga tudi posvečena.

Ciril Velkovrh

Krušnikov SmeH na vseh poteh

Nemara se bo čez leta kdaj kdo spomnil in se vprašal (kot se že dolga leta sprašujejo, kaj je bilo prej, jajce ali kokoš), ali je bil prej **Slavko Krušnik** planinec in transverzalec ali Slavko Krušnik pisec in (samo) založnik. Oboje se namreč pri tem večnem mladeniču, ki je že kar precej let v pokoju, vendar dela enako kot je svoja najaktivnejša leta, ki jih je nabiral za pokojnino, nenehno prepleta. Vsako leto znova beremo, koliko planinskih transverzal je prehodil v minulih mesecih od novega leta do silvestrovega, in se vsako leto znova čudimo, kako mu je, vztrajnemu hodcu, spet uspelo že kdovekolikič prepešati predvsem transverzalo kurirjev in vezistov, najdaljšo slovensko planinsko pot.

Zdaj je Slavko Krušnik za založbo ČZP Kmečki glas napisal malone 400 strani debelo knjigo »SmeH na vseh poteh«, v kateri je zbral 1150 šal s transverzali, kot je zapisal v podnaslovu knjige. Vendar tega podnaslova ni vzel čisto zares; planinsko in transverzalo terminologijo je vzel samo za okvir knjižnih poglavij, naslov in podnaslov svoje knjige pa je pojasnil še takole: »Pravzaprav smo vsi ljudje transverzalci, saj vsi kar naprej hodimo ali tekamo od ene točke do druge, čeprav svojih obiskov ne beležimo s posebnimi žigi. Ko sem zapisal 'vsi ljudje', sem seveda mislil človeška bitja od človečka, ki je shodil, pa naprej.«

Potem nadaljuje: »Vzemimo samo prehranjevalno transverzalo. Ali nima vseh značilnosti planinske? Saj vendar vse življenje hodimo od obroka do obroka, od zajtrka h kosilu in nato k večerji — morda je celo še kak obrok vmes...« Seveda to ni edina transverzala človekovega neplaninskega življenja, še cel kup jih je: oblačilna, stanovanjska, delovna in delavska, denarna, ljubezenska — za vsako človekovo dejavnost je mogoče najti primerjavo s planinsko transverzalo.

To je storil Slavko Krušnik in pod vsako transverzalo žig, pod vsako transverzalo točko, nanižal dolgo vrsto korakov na tej dolgi poti, korakov, ki so šale s tega področja. Tako se je na skoraj 400 straneh knjige nabralo 1150 šal, povezanih z ustrežno zabavnim veznim besedilom in popopranih z več ali manj resničnimi dogodki predvsem iz avtorjevega življenja.

Planinstva torej v knjigi ni prav veliko, planinski je le okvir. K planinskim zgledom in primerjavam pa se Slavko Krušnik, transverzalec od nog do glave, vendarle vrača vseskozi: »Stojim na vrhu Triglava,« piše takoj v začetku knjige, »zadihan, čeprav sem se nanj vzpenjal v koloni in čeprav njegov vrhni del ni posebno strm: leta so opravila svoje.